

Protocol pesten

Wat is pesten?

In een veilige omgeving kun je te vaak plagen, vervelende grapjes maken of een begin van pesten nooit helemaal uitsluiten. Maar je kunt er als team samen met de kinderen wel voor zorgen dat het niet tot langdurig pesten of 'herhaald geweld' komt. Het pesten op school is een serieus probleem. Daarom moet er op de BSO ook op gelet worden. Slechts onder bepaalde voorwaarden spreken we over pesten:

- Pesten gebeurt systematisch. Wie gepest wordt, staat herhaaldelijk en over een lange periode bloot aan pesterijen.
Dat in tegenstelling tot plagen. Plagen is onschuldig en blijft eerder eenmalig.
- Bij pesten is de machtsverhouding ongelijk. De pester is steeds sterker dan de gepeste. De gepeste kan zich moeilijk verdedigen tegen degenen die pesten.
- Schade: er ontstaat lichamelijke, materiële en/of geestelijke schade.
- Herhaald: het gaat vaak om dezelfde pester(s) die het op één slachtoffer gemunt hebben.
- Opzet: de pester weet meestal heel goed dat het om pesten gaat, maar gaat er bewust mee door.

Plagen is vaak een incidenteel, onbezonnen en spontaan negatief gedrag, waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijk en langdurig karakter ontbreekt hierbij. Het plagen speelt zich af tussen twee kinderen of groepen die min of meer gelijk zijn.

Pesten wordt gekarakteriseerd door het feit dat er sprake is van herhaaldelijke negatieve acties naar één persoon die meestal ook niet gelijk is aan de pester of de pesters. Wat het slachtoffer ook doet, het is nooit goed. Op de achtergrond is vaak een zwijgende groep kinderen erbij betrokken. Zij vormen het publiek van de pester, waar hij zijn succes aan af meet.

Een ander soort van pesten is het digitaal pesten. Dit gebeurt als kinderen, over de chat of mail, gepest worden tijdens BSO-tijd. BSO de Martinus weet dat dit vaak voorkomt en daarom mogen kinderen van de BSO ook niet gebruik maken van chatprogramma's tijdens de BSO-tijd.

Signalen van pesterijen

- Eventuele vrienden van de gepeste ook gaan buiten sluiten
- Herhaaldelijk zogenaamd leuke opmerkingen maken over iemand in de groep
- Een kind in de groep voortdurend ergens de schuld van geven briefjes doorgeven
- Opmerkingen maken over kleding of andere uiterlijke dingen
- Buiten school/bsso tijd het kind opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterrijden
- Bezittingen afpakken en/of kapot maken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Vaak een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen

Hoe herken je een pester?

- Problematische thuissituatie van de pester. Er wordt thuis bijvoorbeeld weinig aandacht aan het kind geschonken.
- Gevoel van anonimiteit. De pester voelt zichzelf alleen in de groep en probeert zich door iemand naar beneden te drukken belangrijk te maken.
- Kinderen moeten voortdurend met elkaar de competitie aangaan. Hierdoor ontstaat er geen gevoel van eigenwaarde.
- Strijd om macht in de groep.
- De pester ziet voorbeelden van autoritaire leiderschapsstijl, bijvoorbeeld bij pedagogisch medewerker of leerkracht.

Hoe kun je pesten voorkomen?

Kinderen moeten leren hoe je met conflicten omgaat in de groep. Belangrijk hierbij is om het met de kinderen te hebben over:

- Respect: hoe ga je met elkaar om? Wat is respectloos en wat niet?
- Normaal: Wat is normaal gedrag? Wat zijn de regels op de BSO hiervoor en wanneer ga je over de regels heen?
- Grenzen: hoe geef je de grens aan. Wanneer is NEE ook echt nee?
- Geweld: hoe los je conflicten op zonder geweld?

Het eenmalig afspreken van gedragsregels of een anti-pestprotocol is niet voldoende. Het gaat ook om het trainen van sociale vaardigheden en het leren conflicten zonder geweld op te lossen. Dat vraagt van alle leerlingen dat ze leren tijdig 'Nee' en 'Stop' te zeggen en de geweldloze bemiddeling van anderen inroepen als het pesten niet stopt. Wij proberen kinderen op de BSO weerbaar te maken door ze veel conflicten zelf te laten oplossen. Aan de andere kant leren wij kinderen de grens van anderen te respecteren. Nee en stop, betekent ook nee en stop. Op de BSO hebben wij het regelmatig over buitensluiten en hoe je met kinderen omgaat. Wij spelen hierbij in op de beleving van de kinderen. 'Denk eens in hoe jij je zou voelen als.' werkt hierbij goed.

Op de groep kunnen we concreet pesten voorkomen door:

- Agressie in banen houden door veel te bewegen, sporten.
- Sporten in competitieverband, omgaan met regels en winnen en verlies
- Sporten zonder competitie, niet alles draait om winnen en verlies
- Meegeven van waarden en normen
- Kinderen veel verantwoordelijkheid geven
- In gesprek gaan met kinderen over pesten, buitensluiten doen we niet. Als pedagogische medewerker zelf positief leiding te geven

Wat doen we eraan?

We streven ernaar dat iedereen op onze BSO zich goed voelt. Het is dus heel belangrijk dat pesterijen gemeld worden. Doe dat bij de pedagogisch medewerker van de BSO. We vinden het ook belangrijk om de houding van de kinderen in de groep aan te pakken. Zij zijn het pesten begonnen of hebben passief meegedaan. Kinderen die passief mee pesten doen dit omdat ze zelf ook vaak bang zijn op gepest te worden. Daarom durven ze ook niet altijd naar de juf of meester te stappen. Kinderen moeten weten dat dit geweld niet door de beugel kan en het ook niet loont. Door aan te geven dat het wel stoer is om het op te nemen voor iemand die gepest wordt, hopen we dat kinderen het wel durven te zeggen. Niets doen is niet goed! Kinderen zullen dit gedrag niet uit zichzelf veranderen maar moeten een voorbeeld krijgen van hoe het wel hoort.

Het is belangrijk dat ouders betrokken worden om het pesten aan te pakken. Het is zowel voor pesters als slachtoffers van belang dat de ouders meehelpen om hun gedrag op de juiste manier te veranderen.

Als blijkt dat er op de BSO de "Martinus" een kind gepest wordt, zal er samen met ouders gezocht worden naar een oplossing voor dit probleem. Signaleren en voorkomen vindt BSO de "Martinus" een belangrijke taak. Als het gaat over het oplossen van het probleem zoekt de BSO de "Martinus" contact met andere instanties zoals de school. Samen kunnen zij dan een handelingsplan opstellen.